

FRIHETEN

Nr. 31 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

RUSSLAND VENTER PÅ FRONT NR. 2

Ilya Ehrenburg i G. H. & T. 9/9.

For et år siden raste kampene i Stalingrad. Tyskerne var på vei oppover de Kaukasiske fjellene. Selv Hitler synes vel at det er uendelig lenge siden, for ikke å snakke om 1941, da tyskerne hver eneste dag erobret en ny by. Da hørte Moskva hver kveld luftvernkanonene og radioens varsel om flyalarm. Og Berlin fråtset i særmeldinger.

Nå er rollene byttet om: Berlinerne må lytte til luftvernkanonene og bombenes eksplosjoner, mens Mskovittene fryder seg over de russiske seirene og kanonenes seiersalutter.

Utlendingene kan spørre seg hvorfor russerne så ofte påpeker nødvendigheten av en front nr. 2 i vest? Når russerne har befridd de veldige områdene fra Vladikavlas til Mariopol og fra Stalingrad til Poltava, så kan de vel også klare det som tyskerne enda har okkupert av Russland? Jeg skal prøve å besvare spørsmålet.

Jeg skal ikke befatte meg med statsmennenes meninger, for de sier selv fra når de finner det nødvendig. Jeg skal i stedet gjøre meg til talsmann for gjennomsnittsmennesket i den røde arme.

Hvordan har russerne kunnet oppnå sine store seire? Ved selvopp-

ofrelse i hele folket og hos hvert enkelt individ. Den klare ettertanke som veier problemene trenges i en krig. Men det går ikke å vinne en krig med aritmetikk, selv om krigen har sin egen aritmetikk. Folk kaller ofte sine seire for undere. Men de er ingen undere, det er krigens lover som krever dømmekraft og omtensomhet. Jeg spør en løytnant: «Hvorfor har De fått Dercs orden?». Han svarer: «4 panservogner, derav 2 tigertanks». Han sier det på samme måte som han taler om rapphøns. Bare med aritmetikk klarer en ikke noe. Tykkelsen i panseret kan angis med sifre, men ikke vreden og motet hos denne løytnanten.

I de første krigsmånedene satt de franske strategene på sine kafeer og regnet ut hvor overlegen Frankrike vilde være i materiell i 1941. Våren 1940 viste hvor unødvendige disse reknestykkene var. I juni 1943 regnet noen tyske strateger sammen sine stridsvogner og materiell og fastsatte etappene for å rette ut kroken ved Kursk. 1 måned senere begynte de å stake opp etappene for retretten. Når de på den andre siden av Atlanteren sitter å regner ut hvor mange fly de vil ha i 1945, så smiler det russiske folket et bittert smil.

De russiske seire er forbunnet med kolossale ofre. Det gjelder ikke bare ved frontene, men hele folket

må gi store ofre for krigen. Kvinnelige russiske studenter som før lå ved universitetene, gjeter nå buskapen i Kasakstan. Dette er like stort offer for dem som det vilde være før engelske studenter å gjete sauer i Australia. Kvinner som før krigen ikke hadde hatt annet enn blyant eller synål i fingrene, hogger nå tommer og arbeider i gruvene. Det er ikke noe spontant utbrudd av entusiasme. En spontan entusiasme kan ikke vare i 26 måneder. Det er konsekvent av resonnementet: «Der er ikke noe å gjøre med det! Vi må gjøre det!». Det er like vanskelig for unge gutter som må arbeide i fabrikkene som for bondekona som må stå for hele stellet mens både mannen og sønnene er ved fronten. Men nettopp at de gjør det er forklaringen på den røde armés innsats.

Mange ganger har Russland vært skildret av utlendinger, både i svart og kvitt. Det får være som det er. Der er ingen som direkte sulter i Russland, men der er mange barn som ikke kan få noen til å sette såler under skoene. Det er mye som de savner og som skaper problemer ved siden av verdenssituasjonen -- Dette skyldes det kolossale antall tyske divisjoner ved østfronten og de andre Hitlerfientlige staters sommel.

Dansker, franskmenn, tsjekker, hollendere, belgiere og nordmenn kan lettere forstå russerne. I over 2 år har en veldig del av Russland vært okkupert. De tyske okkupantene har opprettet et egenartet hierarki. De behandler franskmenn dårligere enn nordmenn, men ingen blir behandlet så dårlig som russerne. Vi kjenner alle historiene om deportasjon av hele landsbyer og byer, og

kan tenke oss hva soldatene fra disse stedene føler ved tanken på sin familie. Millioner av mennesker er flyttet Europa rundt, såvel oldinger, kvinner som barn. Alle steder som tyskerne har besøkt er ødelagt og ligger i aske. Jo, lengre det varer, jo flere vil bli deportert og jo flere steder vil bli ødelagt. Alle disse tragedier er årsaken til russernes utålmodighet. Utenlandsk presse påstår at utålmodet er der for at ikke de andre allierte skal ha så små tap i forhold til russerne, Men russerne ønsker ikke at flere skal lide enn nødvendig. Hva hjelper det russerne at andre har det like ille som de selv? Men det som gjør det utålmodig er at de må kjempe alene mot hele den tyske krigsmakta. No som kampene raser med uinnskrenket intensitet ser en hva de må stå i mot. De verdsetter den kampen som de våpenløse folka kjemper mot tyskerne og som binder en del divisjoner, men hva blir det av den virkelige avlastingen for østfronten? Den ser de ikke noe til. Når de skriver og taler om den lovede andre fronten som ikke kommer er det mange baktalere som påstår at de har til hensikt å snu og kjempe med Tyskland mot vestmaktene. Men til det er hatet til nasismen alt for inngrodd. Mellom russerne og nasistene ligger hav av blod og bjerg av aske. De vilde være bra om de fredelige innbyggerne på den andre siden av Atlanteren, som sitter ved sin roastbiff om søndagene og diskuterer Tysklands ubetingede kapitulering, kunne føle det samme hatet som den røde armés soldater. Hele armeens lidelsesfulle strev går ut på for godt å sette en stopper for Hitlers nyordning, og de har gjort det groveste

FRA DANSKEFRONTEN

Det er en æressak for alle dansker å hjelpe sabotørene, heter det i Danmark. At dette også blir fulgt viser tydelig nok resultatet av ettersøkinga etter sabotørene. Etter oppgave som foreligger oppklarer ikke det danske politiet mer enn 5 pct. av alle sabotasjehandlinger som foretas. Det er ytterst sjelden at det lykkes for politiet å oppspore noen vitner til handlingene. I Danmark regner en med at ca. 75 pst. av alle andre forbrytelser blir oppklart, og da kan en selv forstå danskenes holdning overfor sabotører.

Sabotørene gir inntrykk av å bestå av 3 vesentlige kategorier: kommunister, ultranasjonalister og fallskjermjegere. Den siste kategorien er kanskje den minste, men ikke den ufarligste.

Fallskjermjegerne består av dansker som tidligere har reist fra landet og gjennomgått en solid utdanning. Alle 3 gruppene arbeider uavhengig av hverandre, og nettopp dette gjør det så vanskelig for politiet å komme den underjordiske virksomheten til livs.

Foruten direkte sabotasjehandlinger har den illegale presse fått en

kolossal utbredelse over hele landet. Skriftene finnes i alle postkasser, i kafeer og bibliotek, til og med på skrivebordene i departementene. Ingen vet hvor de kommer fra, men de spres fra hånd til hånd og leses flittig. Avisene fyller fullstendig den oppgaven som den tidligere legale presse hadde.

Antallet arresterte øker stadig, og kampen mellom dansker og tysker fortsetter med samme kraft. Tyskerne har nå begynt samme trafikk som i Norge med å gi store pengebøter til de byene som der skjer noe i. Kjøbenhavn er ilagt en bot på 1 million kroner som straff for en tysk vaktpost som ble drept i Vesterbrogate. Ifølge etterretninger fra Stockholm er situasjonen i Kjøbenhavn ytterst spent. Den 18/9 ble en tysk soldat såret og det ble utlovet en belønning på 50,000 kroner for opplysninger om de personer som hadde gjort det, men ingen har meldt seg. Det er forekommet 2 tilfeller av skadegjering på bedrifter i Kjøbenhavn som arbeider for tyskerne. Likeså er det gjort skade i Odense. Situasjonen betegnes som kritisk. Da patriotene vilde sprengte en bro truet tyskerne med å skyte 10 av byens borgere. Borgermesteren er arrestert. Det er skjedd alvorlige begivenheter på Skagen og på Bornholm. I Skagen ble et jernbanedepot brent. Tyskerne truet med de verste straffer hvis ikke skadegjernerne ble utlevert. Tyskfientlige aksjoner foretas praktisk talt hver dag. En stor skofabrikk «Hector» som arbeidet for tyskerne er blitt brent. Alle forsøk tyskerne gjør for å stanse utviklingen stopper opp mot danskenes konsekvente holdning. Danmark har kastet loss og selv overmakta klarer ikke å få det til å fortøye igjen. Danskene har gitt alle oss under-

arbeide. No forlanger de at vestmaktene skal bruke den kolossale overmakt i lufta, på sjøen og tillands, sine 6—7 millioner mann i England og 750 000 mann på Island til virkelig å få en slutt på det helvete som Europa i dag opplever. De forlanger med full rett at de allierte skal gå sammen om å knekke Hitler-Tyskland.

De forlanger «felles strid om felles sak, for felles rettigheter».

NASIPAMPENE OG

SVARTEBØRSEN

De norske nasistene er konsekvente når det gjelder å støtte opp om norske folkefiender. Foruten å ha solgt seg til folkefiende nr. 1, tyskerne, har de også i stor utstrekning gått inn for folkefiende nr. 2, svartebørsen. Foruten de tidligere kjente tilfeller av nasisvartebørs har vi i Halden nettopp opplevet et nytt tilfælde. Nasipampen, Fabrikkeier Dahl ved Halden Skofabrikk er arrestert sammen med hele sin familie for svartebørs i stor stil. «Forretningen» hadde sånt omfang at fabrikkieieren måtte føre kartotek over alle sine forbindelser og det lettet politiet betraktelig i dets arbeide. Omkring 20 nasibønder i distriktene rundt Halden er også arrestert som leverandører i stor stil. Vi lurar bare på om denne saken kommer opp for tysk krigsrett eller hva?

EN «MODIG» DIREKSJON

Direksjonen for Burmeister & Wain, som vel er det mest utsatte og viktigste krigsforetagende danskene har, har besluttet å nekte arbeidere og funksjonærer å søke tilfluktsrom, som ligger utenfor fabrikkens område ved flyangrep.

De arbeidere som ikke følger påbudet, kan søke avskjed, eller de blir trukket i lønn, gratiale o. s. v. i forhold til den tia de sitter i sikkerhet. Hvis det blir innskrenknin-

ger er de de første som må vente å bli sparket. Beslutningen har sjøl-sagt skapt sterk forbitrelse i Danmark, og blir sterkt angrepet i den frie danske presse.

TO SJELER — EN TANKE

En svenske som opplevet et alliert angrep på Berlin kom med følgende slående bemerkning: «Folk i Berlin og folk i London reagerer akkurat likt på bombeangrepene — begge forbanner Hitler».

DET MELDES

at fman i Berlin har til hensikt å holde en konferanse av danske, hollandske, belgiske og norske quislinger i København hvor man skal drøfte krisen innen nasistenes og Quislingenes rekke. Det skal drøftes å militarisere Quislingorganisasjonene og innordne dem under det tyske politi. Også den finske Lappobevegelsens folk skal delta i konferansen i København.

SVENSKA AFTONBLADET

melder om selvmordsepidemi blant tyskere og Quislinger i Norge.

FRA NEW YORK meldes at de tyske transporter på de svenske jernbaner fortsetter. Det kjøres daglig tog med bensin, bildeler og annet materiell under påskudd at det skal til de norske fiskere.

ETTER FLYANGREPET på Mannheim har tyskerne gitt ordre til å evakuere byen.

trykte et eksempel og stilt seg i klasse med de jugoslaviske friskarere. De har skapt et flott kapittel til sin historie.